

YARGITAY KARARI

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/6550

KARAR NO : 2021/11812

**T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I****İNCELENEN KARARIN**

MAHKEMESİ : SAMSUN 2. TÜKETİCİ MAHKEMESİ

TARİHİ : 24/09/2020

NUMARASI : 2019/462-2020/302

DAVACI : AHMET KESER VEK. AV. GARİBE TANGAZ

DAVALI : PARTEK OTOPARK İŞLETMECİLİĞİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
VEK. AV. MUSTAFA FARUK ÇINAR

Taraflar arasındaki itirazın iptali davasının mahkemece yapılan yargılaması neticesinde davanın reddine dair kesin olarak verilen hükmün Adalet Bakanlığınca kanun yararına bozulması istenilmekle; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, Samsun 9. İcra Müdürlüğü'nün 2019/97602 esas sayılı icra dosyası ile hukuka aykırı olarak kendisinden tahsil edilen otopark ücretinin iadesi için davalı hakkında takip başlattığını, 55 SP 138 plakalı araca ait olduğu söylenen yasal dayanaktan yoksun borcu baskı ile 15/07/2018 tarihinde ödediğini, davalı yana icra tehdidi altında ödenen bu paranın hukuki hiçbir gerekçesi bulunmadığını, davalı şirket tarafından yapılan itirazın haksız ve kötü niyetli olduğunu belirterek borçlunun icra takibine yaptığı itirazın iptaline, takibin Samsun İcra Müdürlüğü'nün 2019/97602 Esas sayılı dosyası üzerinden devamına, takip konusu alacağın %20'sinden az olmamak üzere icra inkar tazminatına karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı, ücretin usul ve yasaya uygun olduğunu savunarak davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece; davacı tarafından davalı aleyhine 21/10/2019 tarihinde icra takibi başlatıldığı, 01/11/2019 tarihinde de itirazın iptali davasının açıldığı, istirdat davasının açma süresinin 15/07/2019 tarihinde dolduğu, davacı tarafça iş bu sürenin bitiminden sonra icra takibi başlatılıp dava açıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığının 08/09/2021 tarihli yazısında; davanın Türk Borçlar Kanununun 77 ve devamı maddelerine dayalı sebepsiz zenginleşmeden doğan alacak istemine ilişkin olduğu kabul edilerek, uyuşmazlığın buna göre çözümlenmesi ve sonucuna uygun karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde davanın İcra ve İflas Kanununun 72 nci maddesinin yedinci fıkrasına göre hak düşürücü süre nedeniyle reddine karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın, 6100 sayılı HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Kural olarak olayları izah taraflara, uyuşmazlığa uygulanacak hukuki kuralları belirlemek ve hukuki nitelemede bulunmak Hakim'e ait bir görevidir (HMK 33. md.)

Dava dosyası incelendiğinde, davacı tarafından hakkında herhangi bir icra takibi olmadan icra baskısı altında haricen davalıya otopark ücreti olarak davalının da ikrarına göre 15.07.2018 tarihinde 1.000,00-TL ödeme yapıldığı anlaşılmaktadır. Davacı, dava dilekçesinde, borçlu olmadığı halde ödemek zorunda kaldığı bedelin sebepsiz zenginleşme hükümlerine göre iadesi için başlattığı takibe itirazın iptalini talep etmektedir. Buna göre taraflar arasındaki uyuşmazlık sebepsiz zenginleşmeden kaynaklanan alacağın tahsili istemine ilişkindir. Böylece davacının istemi İİK.nun 72. maddesi kapsamında istirdat değil, sebebi ortadan kalkan bir ödemenin iadesi yönünde sebepsiz zenginleşmeye dayalı (TBK.md. 77) alacak istemi olup, 2 ve 10 yıllık zamanaşımına (TBK.md. 82) tabidir. Talep yönünden hak düşürücü bir süre yasada öngörülmemiştir.

Türk Borçlar Kanununun konuya ilişkin 77 (818 sayılı Borçlar Kanununun 61 v.d) ve ardından gelen maddelerindeki düzenlemelere göre, sebepsiz zenginleşme; geçerli olmayan ve tahakkuk etmemiş yahut varlığı sona ermiş bir nedene ya da borçlu olunmayan şeyin hataen verilmesine dayalı olarak gerçekleşebilir.

Sebepsiz zenginleşme, bunlardan hangisi yoluyla gerçekleşmiş olursa olsun, sebepsiz zenginleşen, aleyhine zenginleştiği tarafa karşı, geri verme borcu altındadır.

Taraflar arasındaki uyuşmazlığın niteliğine göre zamanaşımı süresi, TBK'nun 82. maddesinde için kanunda 2 ve 10 yıllık süreler olarak öngörülmüştür. Ancak bu sürenin işleyebilmesi için davacı tarafın verdiği geri istemeye hakkı olduğunu öğrenmiş olması gerekir. Bu durumda zamanaşımı, davacının dava açmaya hakkı olduğunu öğrendiği tarihten itibaren başlar.

Hal böyle olunca mahkemeye; sebepsiz zenginleşme hukuki nitelendirmesine göre inceleme yapıp karar verilmesi gerekirken yanlıgı değerlendirme ile davanın istirdat davası olarak nitelendirilmesi sonucunda istirdat davasının açma süresinin 15/07/2019 tarihinde olduğu gerekçesiyle yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı görülmüş, bu husus bozmayı gerektirmiştir. O halde mahkemeye, anılan yasal düzenleme dikkate alınarak sebepsiz zenginleşme hukuki nitelendirmesine dayalı inceleme yapılarak davanın esası hakkında karar verilmesi gerektiği anlaşıldığından Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına bozma talebinin kabulü gerekmektedir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığının kanun yararına bozma talebinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine, 22/11/2021 tarihinde oy birliği ile karar verildi.